

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

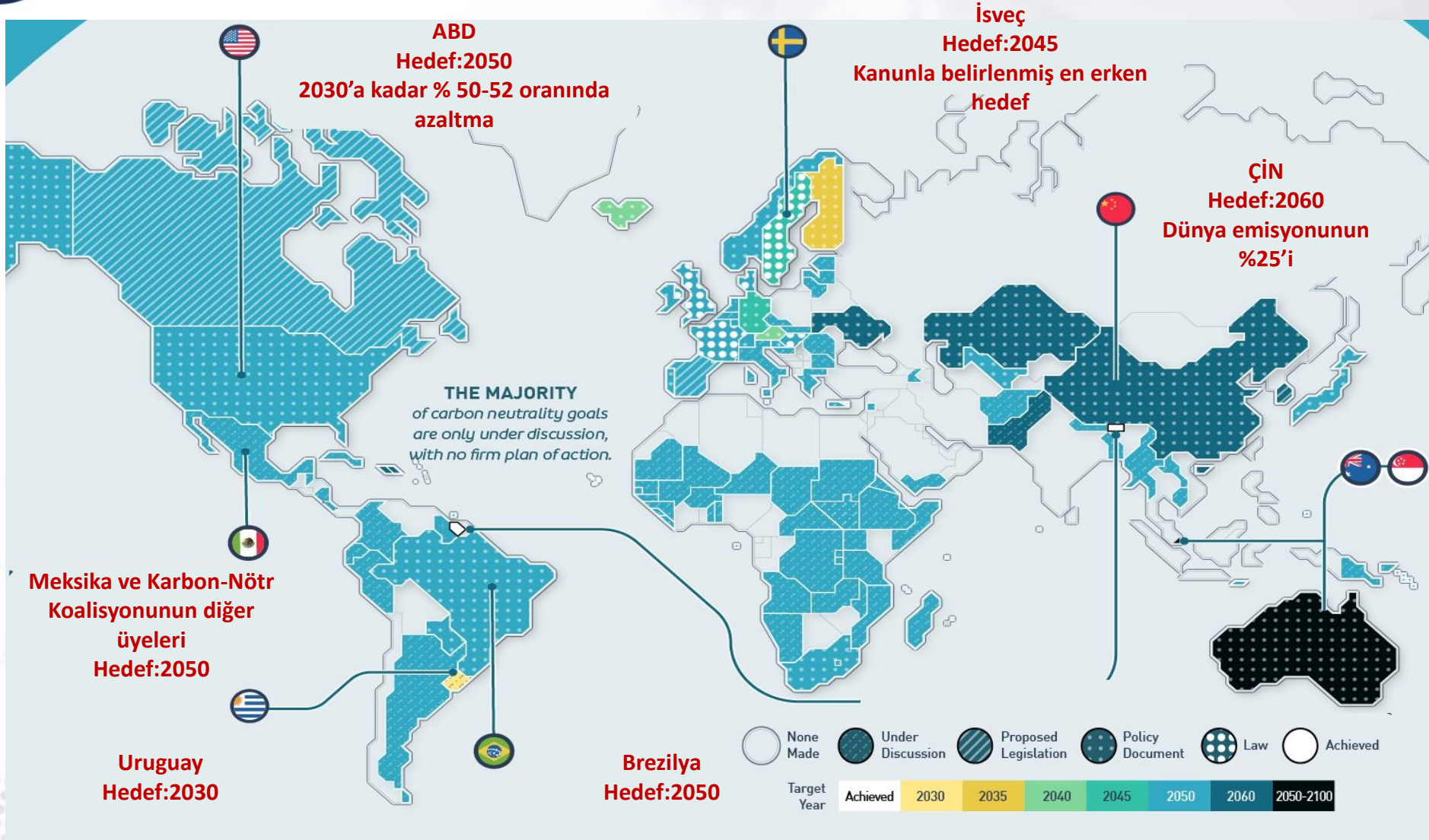
***AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI VE
TÜRKİYE'NİN YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI***

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Küresel Düzeyde Karbon-Nötr Ekonomi Hedefleri

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İlk karbon-
nötr kıta
olma hedefi

2030 Sera Gazı
Emisyon
Azaltım
Hedefinin
Yükseltilmesi
(%55)

Tüm politika
enstrümanlarının
gözden
geçirilmesi

- **2050 yılında İklim-Nötr ilk kıta olma hedefi, iklim değişikliği ile mücadeleyi AB'nin en öncelikli politika alanı haline getirmiştir.** 11 Aralık 2019 tarihinde açıklanan AYM, önümüzdeki yıllarda AB'nin tüm politikalarının iklim değişikliği ekseninde şekillendirilmesini öngörmektedir.
- **AB 2050 yılına kadar sanayisinin dönüşümünü gerektiren yeni bir büyüme stratejisi benimseyeceğini açıklamıştır.**

55'e Uyum (Fit for 55) Paketi

14
Temmuz
2021

«Fit for 55»
Paketi

➤ Avrupa Komisyonu'nun 2021 Çalışma Programı kapsamında açıklanan «**55'e Uyum**» paketi ile emisyonların 2030 yılına kadar **en az %55** oranında azaltılması hedefini hayata geçirebilmek amacıyla Komisyon tarafından iklim ve enerji alanında çıkarılacak mevzuatın kapsamı belirlenmiştir.

➤ «Fit for 55» paketi kapsamında 14 Temmuz 2021 tarihinde sunulan yeni mevzuat/revizyon önerileri:

- **AB Emisyon Ticaret Sistemi revizyonu**
- **Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması önerisi**
- Emek Paylaşım Tüzüğü
- Enerji Vergisi Direktifi revizyonu
- Yenilenebilir Enerji Direktifi revizyonu
- Enerji Verimliliği Direktifi revizyonu
- Arazi Kullanımı, Ormancılık ve Tarım Tüzüğü
- **Otomobiller ve Kamyonetler için CO2 Emisyon Standartlarını Belirleyen Tüzüğün revizyonu**
- Alternatif Yakıtlar Altyapı Tüzüğü revizyonu
- **«ReFuelEU Havacılık» ve «FuelEU Denizcilik» inisiyatifleri**

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

AB - Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

SKDM'ye ilişkin Tüzük AB Resmi
Gazetesi'nde 16 Mayıs 2023
tarihinde yayımlanmıştır

Amaç: Karbon kaçağının önlenmesi; Avrupa üretici sektörlerinin rekabet gücünün korunması

İthalatta eşyanın karbon içeriğine göre (ton C2Oe/€) karbon fiyatlandırması → ölçülmüş ve doğrulanmış sera gazı emisyonu değerlerine dayalı mali yükümlülükler

- Sağlıklı gerçek verinin sağlanamadığı durumlarda varsayılan değerler üzerinden hesaplama

SKDM Sertifikası ile «AB'de yerleşik yetkili ithalatçılar» üzerinden ithalat

- Mali ve idari yükümlülükler ithalatçının üzerinde

AB ETS'sini uygulayan veya AB ETS'si ile bağlantılı emisyon ticaret sistemi olan ülke/topraklar uygulamadan muaf

- EK-III: Norveç, İzlanda, Lihtenştayn, İsviçre; Büsingen, Heligoland, Livigno, Ceuta, Melilla

Üçüncü ülkelerde ödenmiş eşdeğer karbon ücretleri, ithalatta mali yükümlülükleri düşürecek

- Karbon ücreti: Ürünlerin üretimi aşamasında salınan sera gazları üzerinden hesaplanan ve üçüncü ülkelerde «vergi, harç veya emisyon ticaret sistemleri kapsamındaki emisyon tahsisatları» şeklinde ödenmiş parasal tutar.

Avrupa Komisyonu internet sayfası: https://taxation-customs.ec.europa.eu/carbon-border-adjustment-mechanism_en

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması - Kapsam

DEMİR-ÇELİK

ELEKTRİK

GÜBRE

ALÜMİNYUM

HİDROJEN

ÇİMENTO

DOLAYLI EMİSYONLAR

Karbon kaçağı
riski yüksek
öncelikli sektörler

Sektör ve
emisyona kapsamı
genişleyebilir

AB ETS Sektörleri
(2030)

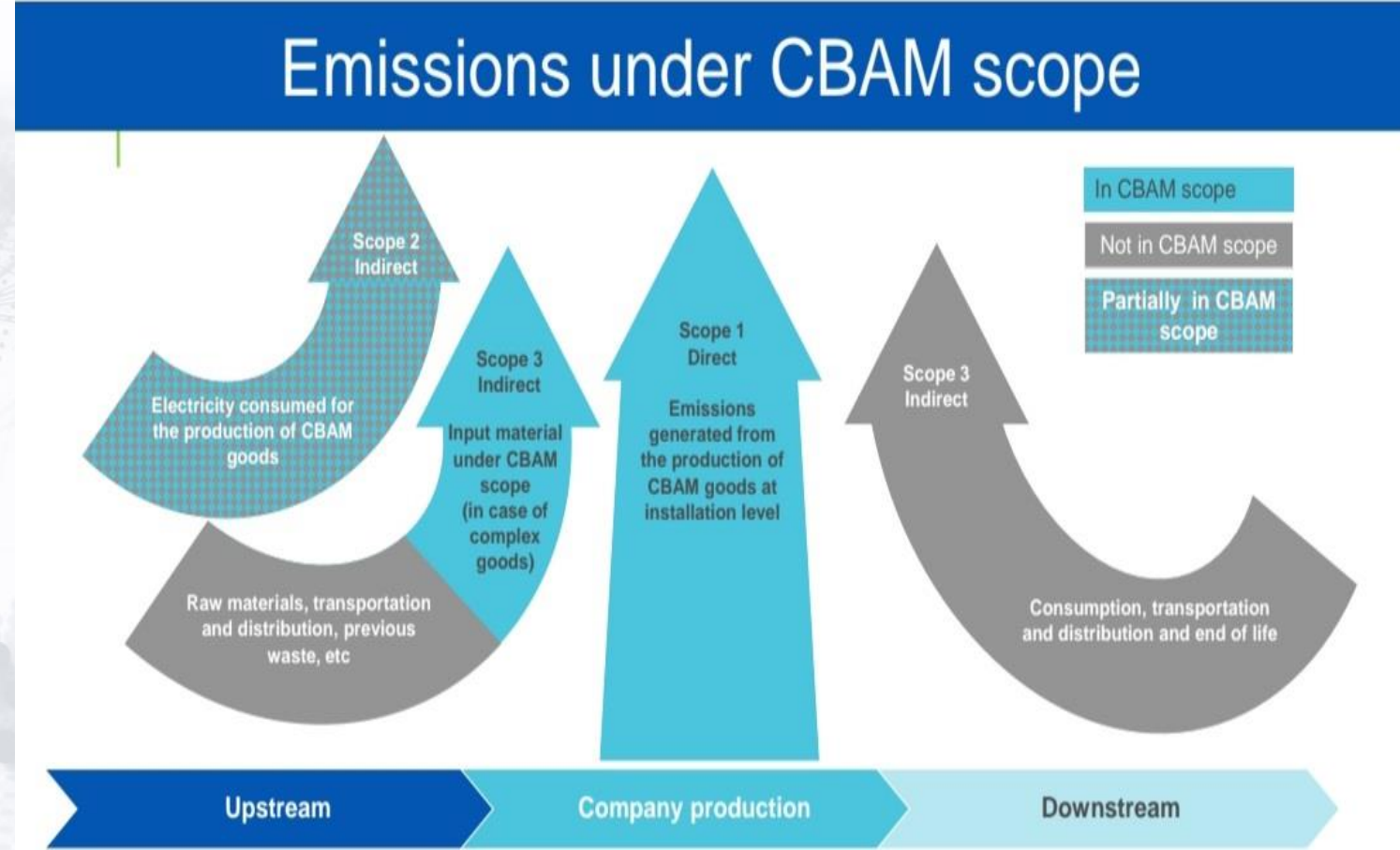
GİRDİLER: Aglomere demir cevherleri, ferro-alaşımlar, kaolin, vb.

İŞLENMİŞ ÜRÜNLER/KULLANICI SEKTÖRLER: vida, civata ve bağlantı elemanları, vb.

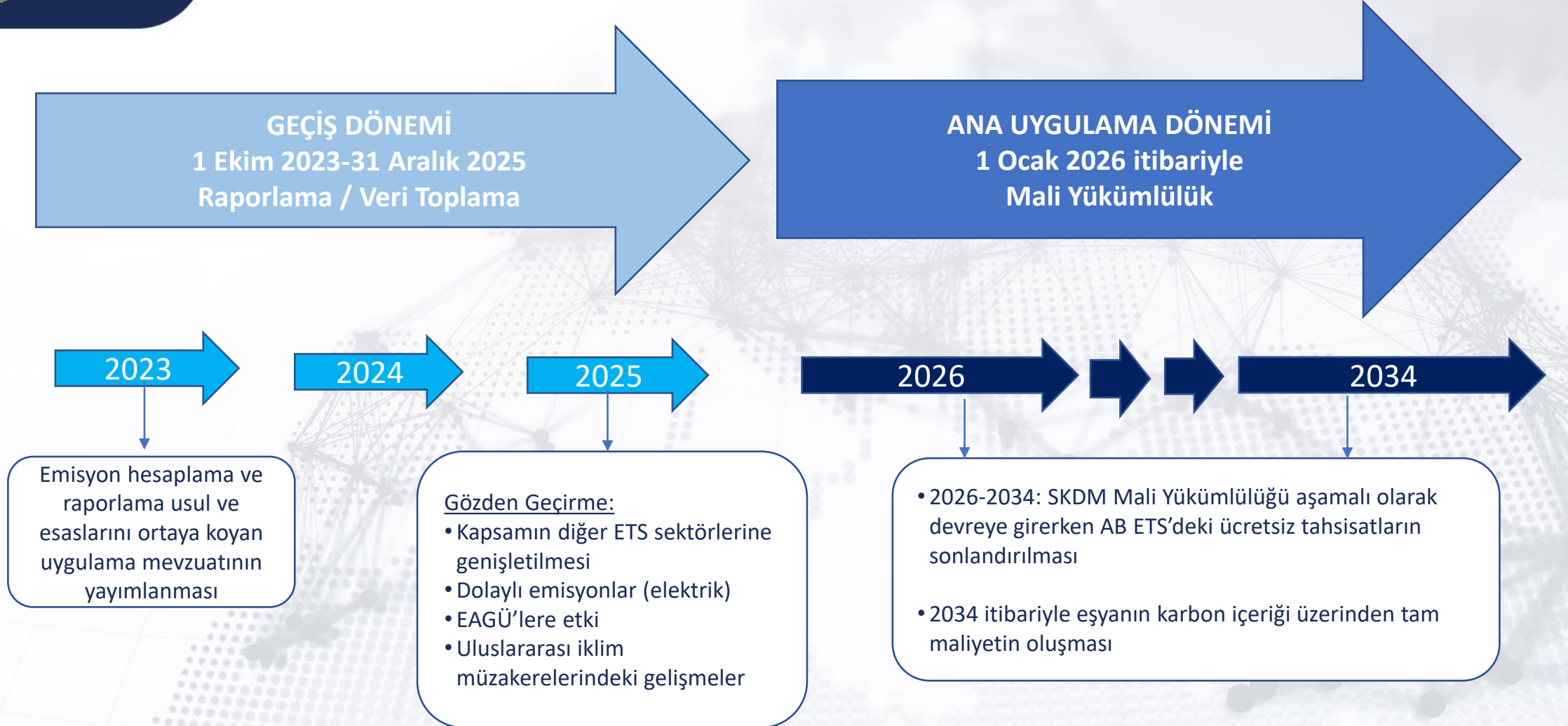
SKDM Emisyon Kapsamı

- Kapsam-1 Doğrudan emisyonlar: ürünün üretim sürecindeki yanma, ısıtma ve soğutma kaynaklı karbon salımı (üretici tesisin kendi emisyonları)
- Kapsam-2 Dolaylı emisyonlar: Üretimde kullanılan elektrik enerjisinin üretimi aşamasında salınan emisyonlar. (*İlk aşamada çimento, gübre ve aglomere demir cevherleri ile sınırlı uygulama)
- Kapsam-3 Girdilerden kaynaklı dolaylı emisyonlar: Ürünün üretiminde girdi olarak kullanılan ve yine SKDM ürün listesinde yer alan girdi/ara malların üretimi aşamasında salınan emisyonlar. (*Tedarikçilerden temin edilerek hesaplama katılacaktır.)

SKDM Uygulama Takvimi: Aşamalı Geçiş

İkincil Mevzuatla Düzenlenecek Hususlar

Gömülü
Emisyonların
Ölçüm ve
Raporlama
Esasları

Raporlama
Rehberleri

İthalatçıların
Yetkilendirilme
Esasları

Emisyon
Doğrulama
Esasları

Gümrük
İşlemleri

Üçüncü
Ülkelerde
Ödenmiş
Karbon Fiyatı

Doğrulayıcı
Kuruluşların
Yetkilendirilmesi

SKDM Raporlama Yükümlülüğü Geçiş Dönemi

Çeyrek dönemler itibariyle aşağıdaki unsurları içeren SKDM Raporunun sunulması gerekmekte

Raporlamayı Kim Yapacak?

- AB'de yerleşik ithalatçının kendisi veya dolaylı gümrük temsilcisi
- İthalatçı AB'de yerleşik değilse → dolaylı gümrük temsilcisi

İthal edilen her bir ürün türü için toplam ürün miktarı

Menşe ülkesinde ürünü üreten tesis bazında ayrıştırılmış şekilde

Ek-IV'de düzenlenen ve uygulama mevzuatında detaylandırılan yöntem çerçevesinde hesaplanmış toplam **doğrudan gömülü emisyon değeri**

Basit ürün / Karmaşık ürün ayrımı

Hesaplama: Üretici Tesis

Ürüne gömülü toplam **dolaylı emisyon miktarı** (üretim aşamasındaki elektrik tüketimi)

Uygulama yönetmeliği ile belirlenen usul:
- Ana yöntem: varsayılan değer
-İstisna: gerçekleşen değer

Menşe ülkede ithal ürünlerdeki gömülü emisyonlar için tahsil edilen karbon ücreti

Bu ücretin ihracat iadesi veya ihracata yönelik diğer bir tazminata konu olmaması gerekmekte

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Geçiş Dönemine Yönelik Taslak Uygulama Yönetmeliği

Üçüncü Ülke Üreticilerinin Rolü

- **Gömülü emisyonların izlenmesi ve raporlamaya esas teşkil edecek verinin toplanması:** Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanacak rehber doküman ve şablonlardan yararlanılabilecektir.
- **Hesaplanan emisyon verilerinin raporlamadan sorumlu olan AB'deki ithalatçı ile paylaşılması:** Avrupa Komisyonu tarafından yayımlanacak şablonlardan yararlanılabilecektir

Geçiş Dönemi Esneklikleri

- **31 Aralık 2024'e kadar:**
  - Mevcut İRD sistemleri kapsamındaki yöntemlerin kullanımı; veya
  - (a) bir karbon fiyatlandırma sistemi kapsamındaki, (b) tesiste mevcut emisyon izleme sistemi kapsamındaki , veya (c) zorunlu izleme sistemleri kapsamındaki yöntemlerin kullanımı
- **31 Temmuz 2024'e kadar:** Raporlama yükümlüsünün referans göstereceği diğer bir yöntem
- **Varsayılan değer kullanımı**

Doğrulama

- **Geçiş döneminde emisyon verilerinin doğrulanması ihtiyacı bulunmuyor;** ancak veri güvenliğini artıracak ilave bilgi paylaşımı ve emisyon izleme yöntemlerine geçiş dönemi uygulama mevzuatında dikkat çekiliyor.
- 2026 itibariyle başlayacak ana uygulama döneminde gerçekleşen emisyon verilerinin **akredite bir doğrulayıcı kuruluş** tarafından doğrulanması gerekecek.
  - **Akreditasyon ve emisyon doğrulama süreçleri** ayrı bir uygulama yönetmeliği ile düzenlenecek. Bu kapsamda verinin güvenilirliğinin hangi yöntemlerle temin edileceği, hangi detayda veri temin edileceği ve verinin nasıl doğrulanacağı gibi ana doğrulama ilkeleri ortaya konulacak.
- Mevcut durumda, doğrulayıcı kuruluşların dünyanın herhangi bir yerinde kurulu olabileceği, ancak doğrulayıcı kuruluş akreditasyonunun sadece AB üye ülkelerinin yetkili akreditasyon kuruluşları tarafından yapılabileceği yaklaşımı korunuyor.

Üçüncü Ülkelerde Ödenmiş Karbon Ücretleri (Md. 7)

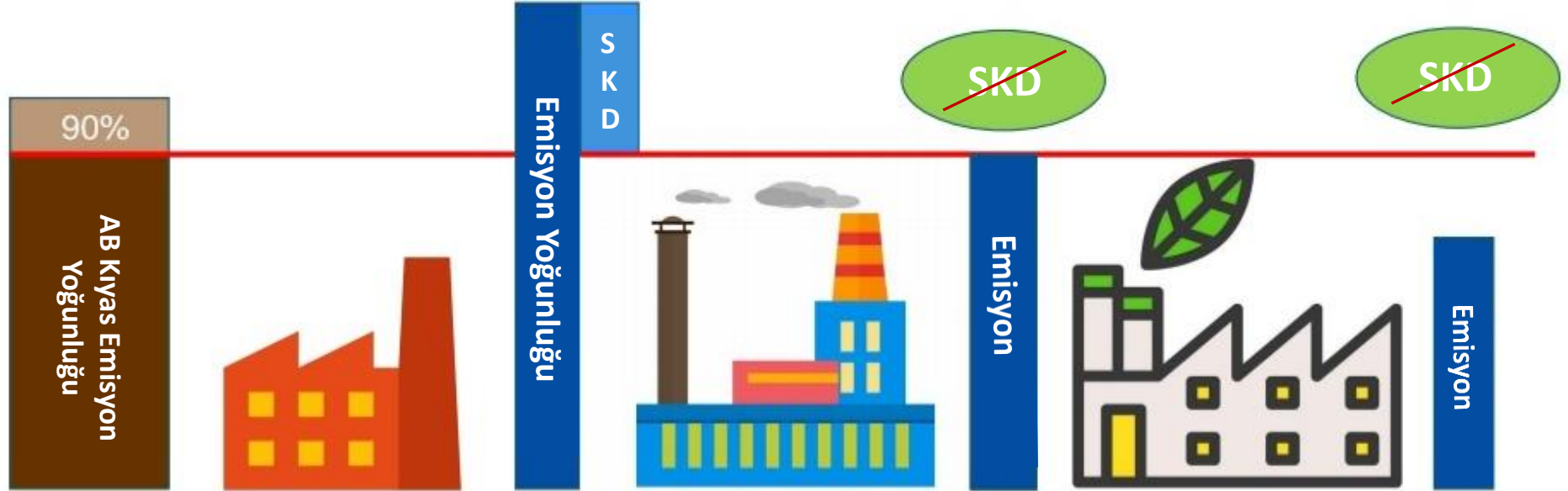
- **Menşe ülkede ödenmiş karbon ücretleri için raporlanacak unsurlar:**
  - Karbon ücretinin türü (ETS tahsisatı, karbon vergisi, vb)
  - Menşe ülke (tesis bulduğu ülke & girdilerin temin edildiği ülke)
  - Menşe ülkede ödenmesi gereken karbon ücretini düşürecek herhangi bir geri ödeme veya tazminat unsuru olup olmadığı (ücretsiz tahsisatlar, iadeler, vb)
  - Menşe ülkede karbon ücretini ve ücreti düşürecek tazminat/iadeleri düzenleyen mevzuat hükümleri
  - CN/GTİP kodu itibarıyla ürün türü
  - Karbon ücretinin kapsadığı toplam emisyon miktarı
  - Ücreti düşürecek tazminat/iadelerin kapsadığı toplam emisyon miktarı
  - Ödenen parasal tutar*

* Parasal tutarın Avro'ya çevrilmesinde bir önceki yılın döviz kuru ortalaması esas alınacaktır.

SKDM Kapsamında Ücretsiz Tahsisatlar

Örnek (2028)

Döngüsel Ekonomi Eylem Planı

SATIN AL-KULLAN-AT

YENİDEN KULLAN-TAMİR ET-GERİ DÖNÜŞTÜR

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

SÜRDÜRÜLEBİLİR ÜRÜN İNİSİYATİFİ

Ürünlerin Dayanıklılığının artırılması

Sürdürülebilirliğin AB genelinde norm haline getirilmesi için ortak kurallar

Eko-Dizayn Yönetmeliği Revizyonu

- Öncelikli sektörler: **tekstil, mobilya, yatak, lastik, deterjan, boya, mineral yağ, demir-çelik ve alüminyum**

Eko-Dizayn Çalışma Programı
2022-2024

- Akıllı telefonlar, tabletler, bilgisayarlar, güneş enerjisi ile çalışan sistemler

SÜRDÜRÜLEBİLİR VE DÖNGÜSEL TEKSTİL STRATEJİSİ

Tekstil sektörü gıda, barınma, ulaşımdan sonra çevre kirliliği ve iklim değişikliğine en çok etki eden 4. sektör

2030 yılına kadar tüm tekstil ürünlerinde sürdürülebilirlik ve döngüsellik kriteri
FAST FASHION TRENDİNİN SONA ERMESİ

Zorunlu EkoDizayn kuralları

Uzun ömürlü, tamir edilebilir, geri dönüştürülebilir

Hedef: 2024

DİJİTAL ÜRÜN PASAPORTU: Sürdürülebilirlik performansı, çevresel ayakizi, ürünün geri dönüştürülmesine ve tamir edilmesine dair detaylar

- Hedef: 2024

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

DİĞER ÖNEMLİ DÜZENLEMELER

Atık Çerçeve Direktifinin Revizyonu Taslağı

Tekstil sektöründe atıkların ayrı toplanmasına yönelik sorumluluğu 'üretici'ye veren **Genişletilmiş Üretici Sorumluluğu'nun (GÜS) tüm AB ülkelerinde **1 Ocak 2025** tarihi ile zorunlu hale getirilmesi

**Gıda sektöründe atık oluşumunun önlenmesine yönelik tedbirler

ATIK SEVKİYATI YÖNETMELİĞİ REVİZYONU

OECD üyesi olmayan ülkelere atık ihracatının kısıtlanması
OECD Ülkelerine yapılan atık ihracatının izlenmesi
Geri dönüşüm tesislerinin denetlenmesi

PLASTİK VE AMBALAJ STRATEJİSİ

Tüm plastik ambalajların geri kullanılabilir veya geri dönüştürülebilir olması -2030
Tek kullanımlık plastik kullanımının tedricen kaldırılması

PİL VE BATARYALAR

Zararlı kimyasalların sınırlı ölçüde kullanımı, geri dönüştürülmüş içerik kullanımı
Sanayide ve elektrikli araçlarda şarj edilebilir batarya kullanım zorunluluğu

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ormansızlaştırma Tüzüğü

Palm yağı, sığır eti, kereste, kahve, kakao ve soya fasulyesi ve bunların türevlerini (deri, çikolata ve mobilya) AB pazarına arz eden veya bu pazardan ihraç eden tüm operatörler için zorunlu «**özen yükümlülüğü**»

30 Aralık 2024 tarihinden itibaren tedarik zincirlerindeki operatörlerin, AB'ye ihraç edilen Tüzük kapsamı ürünler için ormansızlaşmaya neden olmadıkları ve yasal olarak üretildiğini gösterebilmeleri

Kurumsal Sürdürülebilirlik için Özen Yükümlülüğü Direktif Taslağı

AB'de faaliyet gösteren belli büyüklükteki firmalara faaliyetlerinin insan hakları ve çevresel etkilerini **tespit etme**, potansiyel olumsuz etkileri **önleme ve azaltma**, mevcut olumsuz etkileri **ortadan kaldırma** ve bunları **raporlama ve bir şikayet mekanizması oluşturma** yükümlülüğü getirmektedir.

Özen yükümlülüğünün şirketlerin **kendilerinin ve iştiraklerinin faaliyetlerinin** yanı sıra **değer zincirlerine** de uygulanması önerilmiştir.

YAPI MALZEMELERİ YÖNETMELİĞİ REVİZYONU

Yapı Malzemelerinde Sürdürülebilirlik Kuralları

AVRUPA YENİ YEŞİL SANAYİ PLANI

Amaç: AB'nin yeşil teknolojilerin gelişimi konusunda lider konumunun korunması ve rekabetçiliğinin geliştirilmesi için politika ve finansman araçları geliştirilmesi

NET SIFIR SANAYİ YASASI: 2030 yılına kadar güneş panelleri, bataryalar, elektrolizler gibi stratejik net sıfır teknolojilerin %40'ının AB'de üretilmesi

- Net-Sıfır Teknolojilerde Stratejik Projelere hızlandırılmış izin prosedürleri
- Karbon yakalama ve depolama kapasitesinin geliştirilmesi
- Kamu alımlarında sürdürülebilirlik kriterleri
- Mesleki yeterliliklerin ve yenilikçiliğin geliştirilmesi
- Sanayi Ortaklıkları tesis edilmesi

KRİTİK HAMMADDE YASASI:

- Stratejik hammaddelerde madencilik, işleme ve geri dönüştürme kapasitesinin geliştirilmesi
- Her stratejik hammadde için yıllık tüketiminin %65'inden fazlası için tek bir ülkeye bağımlı olunmaması
- Stratejik ve kritik hammadde listesi:
- Stratejik projeler ve ortaklıklar
- Kritik Hammadde Kulübü
- Çoklu ve ikili ticari anlaşmalar

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

İklim Değişikliği ile Mücadele ve Avrupa Yeşil Mutabakatı'na İlişkin Yapılan İç Çalışmalar

İklim Değişikliği Kapsamında

- Paris Anlaşması'nın onaylanması, 7 Ekim 2021
- 2053 net sıfır emisyon hedefinin beyan edilmesi
- İklim Şurası, Şubat 2022
- İklim Değişikliği Kanun Taslağı
- Ulusal Katkı Beyanı Güncellemesi

Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu (YMÇG) Kapsamında

- Yeşil Mutabakat Eylem Planı
- YMÇG ve İhtisas Çalışma Grupları

Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu- Bakan Yardımcıları Düzeyinde

Yeşil Mutabakat Çalışma Grubu

2021/15 Sayılı
CB Genelgesi

Kamu

Özel
sektör

Sivil
toplum

Akademi

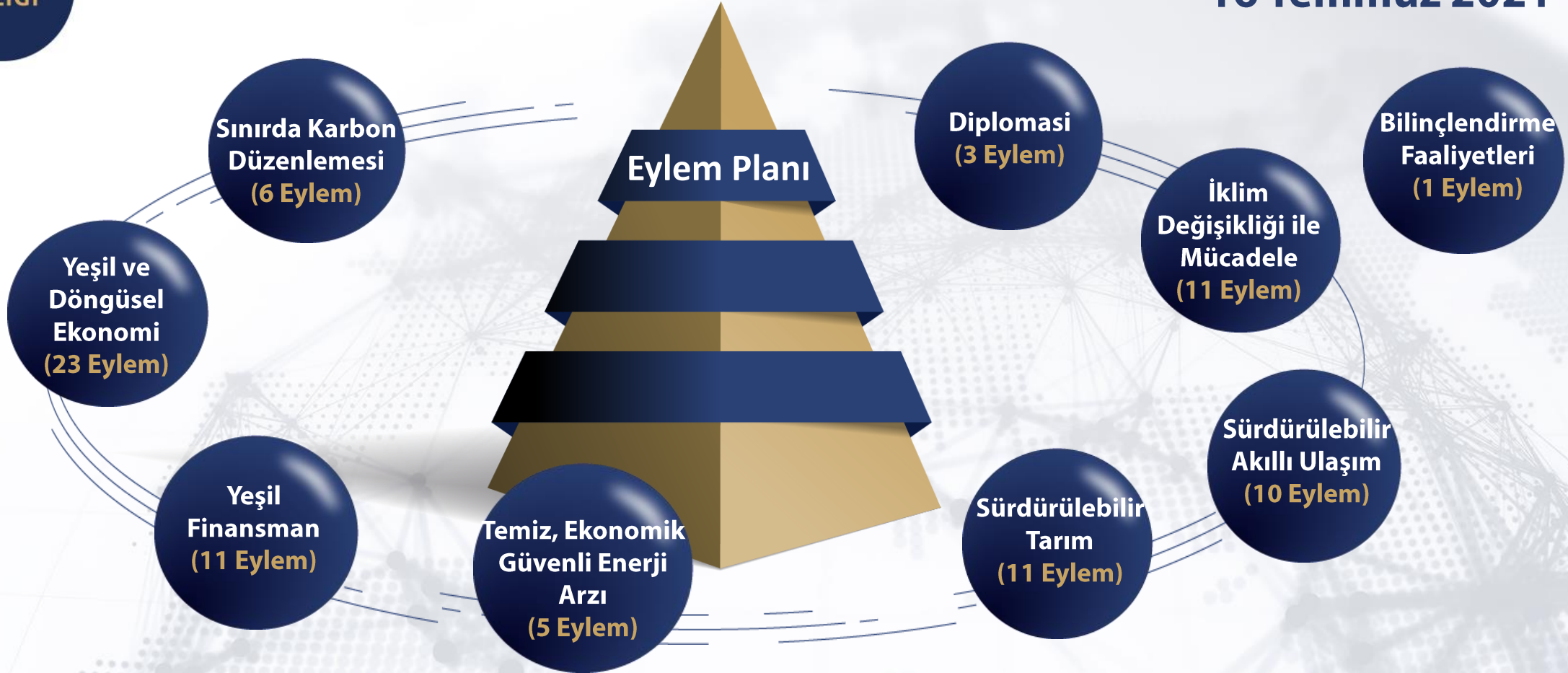
- Ticaret Bakanlığı
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- Dışişleri Bakanlığı
- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Milli Eğitim Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- Tarım ve Orman Bakanlığı
- Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Yeşil Mutabakat Eylem
Planı

AB Nezdinde yürütülen
çalışmalar

Yeşil Mutabakat Eylem Planı & Cumhurbaşkanlığı Genelgesi 16 Temmuz 2021

- ❖ Çalışma Grubu'nca yürütülecek çalışmalarla ilgili bir yol haritası oluşturulması hedeflenmiş ve tüm Bakanlıklarımızın ortak mutabakatı ile bir eylem planı hazırlanmış olup Yeşil Mutabakat Eylem Planı 16 Temmuz 2021 tarihinde yayınlanmıştır.
- ❖ **Eylem Planı**, AYM kapsamında ülkemizi etkileyecek 8 ana başlık ve bilinçlendirmeye yönelik faaliyetleri içeren bir başlık olmak üzere **9 ana başlıkta tüm Bakanlıklarımız tarafından uygun görülen 81 eylemi** içermektedir.

Yeşil Mutabakat Eylem Planı İhtisas Çalışma Grupları

YEŞİL MUTABAKAT EYLEM PLANI İHTİSAS ÇALIŞMA GRUPLARI	
İhtisas Çalışma Grubu	İÇG Koordinatörü Kurum
1. AB SKDM İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
2. Ulusal Karbon Fiyatlandırma İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
3. Ulusal Döngüsel Ekonomi Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
4. Teknolojik Dönüşüm/Gelişim İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
5. Sürdürülebilir Nihai Tüketim İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
6. Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim Eylem Planı İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
7. Sıfır Kirlilik Eylemi İhtisas Çalışma Grubu	Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı
8. Çelik Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
9. Alüminyum Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
10. Çimento Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
11. İnşaat Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
12. Tekstil ve Konfeksiyon Sektörü İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı
13. Yeşil Finansman İhtisas Çalışma Grubu	Hazine ve Maliye Bakanlığı
14. AB Projelerinin Finansmanı İhtisas Çalışma Grubu	Dışişleri Bakanlığı AB Başkanlığı
15. Temiz Enerji İhtisas Çalışma Grubu	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
16. Sürdürülebilir Tarım İhtisas Çalışma Grubu	Tarım ve Orman Bakanlığı
17. Sürdürülebilir Akıllı Hareketlilik İhtisas Çalışma Grubu	Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı
18. Adil Geçiş Politikaları İhtisas Çalışma Grubu	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
19. Eğitim-Öğretimde Yeşil Dönüşüm İhtisas Çalışma Grubu	Milli Eğitim Bakanlığı
20. Sürdürülebilir Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuat Uyumu İhtisas Çalışma Grubu	Ticaret Bakanlığı

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ticaret Bakanlığı İnternet Sayfası

YEŞİL MUTABAKAT x +
https://ticaret.gov.tr/dis-iliskiler/yesil-mutabakat

ANA SAYFA KURUMSAL TEŞKİLAT MEVZUAT İSTATİSTİK ÜLKELER İLETİŞİM **YEŞİL MUTABAKAT** ENGLISH E-HİZMETLER

YEŞİL MUTABAKAT

Türkiye ekonomisi ve sanayisinin yeşil dönüşümü; kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümenin tesis edilmesinin yanı sıra, ülkemizin AB başta olmak üzere, üçüncü ülkelere ihracatında rekabetçiliğinin korunması ve güçlendirilmesi için elzemdir. Bu alanda atılacak adımlar aynı zamanda ülkemizin küresel değer zincirlerine entegrasyonunun geliştirilmesi ve uluslararası yatırımlardan alacağı payın artırılması bakımından da önem teşkil etmektedir.

AB Emisyon Ticaret Sistemi

Genel Bilgi

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Yeşil Mutabakat Eylem Planı ve Çalışma Grubu

AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması

AB Döngüsel ve Sürdürülebilir Sanayi Politikaları

AB Sürdürülebilir Tarım Politikaları

Duyurular

Yeşil
Mutabakat
Eylem
Planı
2021

YEŞİL MUTABAKAT ÇALIŞMA GRUBU

YILLIK FAALİYET
RAPORU

2022

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması/Karbon Fiyatlandırma Ülkemizde yapılan Çalışmalar

Etki Analizleri

- Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenlemesinin Etki Değerlendirmesi Projesi (ÇŞİDB-EBRD)
- Karbon Piyasaları Uygulama Ortaklığı (PMI) Projesi (ÇŞİDB-Dünya Bankası ve UNDP) / IPA-3 Projesi
- Ülke İklim ve Kalkınma Raporu-CCDR (Dünya Bankası)

EBRD Etki Analizi Sonuçları:

- EBRD çalışması: 2027 itibarıyla AB içindeki ücretsiz tahsisatlara da bağlı olarak SKDM maliyetleri nispeten daha az
- 2027 itibarıyla En fazla maliyet elektrik, demir-çelik, çimento, gübre ve alüminyum sektörlerinde olacaktır. (Elektrik-ücretsiz tahsisata tabi değil)
- Geçiş döneminin sona ermesinin ardından en fazla maliyet demir-çelik, çimento, kimyasallar, rafineri ve elektrik sektörlerinde oluşacaktır.
- Ancak, ulusal düzeyde karbon fiyatlaması yapıldığı ve bu kaynak yeşil yatırımlara aktarıldığı takdirde bu maliyetler önemli ölçüde azaltılarak AB'ye aktarılacak gelirin bir kısmı ülkede tutulabilecektir.

DB Etki Analizi Sonuçları-Komisyon'un SKDM Taslağı

- İlk 5 sektöre ve doğrudan emisyonlara yönelik genel ekonomik etkinin sınırlı olacağı (%0,02 GSYİH daralması) ancak uygulamanın özellikle Kapsam 2 emisyonlarına teşmili durumunda kayda değer ihracat kaybı görüleceği öngörüsünü ortaya koyuyor. (1) Yürürlüğe girdiği tarihte ve (2) genişletilmiş emisyon kapsamı ile 2035 yılı için AB'ye ihracatta ortaya konan öngörüler sırasıyla: demir-çelik için %2,7 ve %8,7; kimyasallar %0 ve %23,1; çimento %6,2 ve %23,5; alüminyum %2,4 ve %3,5 azalıştır.
- Genel etkinin, AB'ye katma değerli ürün ihracatında artış ve ihracat pazarlarının çeşitlendirilmesi yoluyla düşeceği beklentisi mevcut.
- Ürün ve özellikle emisyon kapsamı genişledikçe etkinin boyutu önemli ölçüde artıyor.
- En fazla ekonomik etki doğuracak hususun üretimde kullanılan elektrik enerjisinden kaynaklı karbon emisyonlarının (Kapsam 2 emisyonlar) hesaplamaya dahil edilmesi olduğu görülüyor.
- Dünya Bankası çalışması, ülke içinde karbon fiyatlaması uygulamasına gidilip elde edilecek gelirin sanayinin yeşil dönüşümünün finansmanında kullanılmasının SKDM'nin etkilerinin sınırlandırılmasında yardımcı olabileceğini gösteriyor.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması/Karbon Fiyatlandırma: Ülkemizde yapılan Çalışmalar

Sera Gazı Emisyon Azaltımı

- Çelik, Alüminyum, Çimento ve Gübre Sektörleri için Sıfır Karbon Yol Haritası Proje çalışmaları
- Mevzuat altyapısı ve yeni üretim trend ve teknolojileri temelinde sektörel dönüşüm politika önerileri
- Gerekli AR-GE, teknolojik dönüşüm ve yatırım desteklerinin belirlenmesi

Karbon Fiyatlandırma

- Türkiye için uygun karbon fiyatlandırma mekanizmalarının tesisi
- AB ETS ile sistemsel uyumluluğu gözetilen bir ETS / karbon vergisi
- Yeşil yatırımları destekleyecek, sektörlerin dönüşüm maliyetlerini azaltacak finansman kaynağı yaratılması

Yöntem

- Sera gazlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması süreçleri
- TÜRKAK'ın SKDM kapsamında doğrulayıcı kuruluşları akredite edebilmesi

Diplomasi

- İkili ve Çok Taraflı Ticaret Anlaşmaları ile Uyumluluk
- AB ile Yüksek Düzeyli İstisna Mekanizması
- Finansmana Erişim

YEŞİL VE DÖNGÜSEL EKONOMİ Yürütülen Bazı Çalışmalar

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

- IPA II- Türkiye’de Döngüsel Ekonomi Potansiyelinin Geliştirilmesi Projesi-2022-2025
Döngüsel Ekonomi Eylem Planı Hazırlanması
- Türkiye çevre etiketi sisteminin geliştirilmesi
- Tekstil ve deri sektörleri için temiz üretim mevzuatı çalışmaları
- Entegre Kirlilik Önleme ve Kontrol Direktifi’nin (EKÖK) ulusal mevzuata kazandırılması / Yeşil dönüşüm belgesi
- Atık İşleme Tesislerinin Değerlendirilmesi projesi
- Ulusal Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim Eylem Planı- 2024

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

- Sanayide Yeşil dönüşüm projesi

[Sanayi Genel Müdürlüğü](#) | [T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı](#)

Temiz Enerji Dönüşümü- Türkiye Ulusal Enerji Planı

Plana göre 2035 yılına kadar;

- ✓ Elektrik tüketimi 510,5 TWh'a ulaşmakta,
- ✓ Elektriğin nihai enerji tüketimindeki payı % 24,7'ye ulaşmakta,
- ✓ Birincil enerji yoğunluğu % 35,3 azalmakta,
- ✓ Elektrik kurulu gücü 189,7 GW'a (güneş 52,9 GW, rüzgâr 29,6 GW (24,6 kara, 5 deniz), nükleer 7,2 GW) ulaşmakta,
- ✓ Devreye alınması öngörülen kapasite 96,9 GW olarak gerçekleşmekte,
- ✓ Elektrik üretiminde kesintili yenilenebilirin oranı %34,2'ye, yenilenebilir enerji kaynaklarının payı %54,7'ye çıkmakta,
- ✓ Elektrik kurulu gücünde kesintili yenilenebilir enerji kaynaklarının payı %43,5, yenilenebilir enerji kaynaklarının payı ise %64,7 düzeyine yükselmekte,
- ✓ Esneklik gereksiniminin karşılanabilmesi için; batarya kapasitesi 7,5 GW'a, elektrolizör kapasitesi 5,0 GW'a ulaşmaktadır.

2053 yılına kadar ise;

- ✓ Birincil enerji tüketiminin 2020-2053 döneminde yıllık ortalama %1,5 artacağı,
- ✓ Yenilenebilir enerji kaynaklarının birincil enerji tüketimdeki payının %50'ye yükseleceği, nükleer enerjinin %29,3'e ulaşacağı kömürün %3,6'ya, petrolün %5,6'ya, doğalgazın %11,7'ye gerileyeceği,
- ✓ 2020-2053 yılları arasında elektrik tüketimindeki artışın ortalama olarak yıllık %4,5, 2035-2053 yılları arasında ise yıllık ortalama artış oranının %5,2 olacağı,
- ✓ Nihai enerji tüketiminde elektrik enerjisinin payının %55,6'ya ulaşacağı,
- ✓ Elektrik üretiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının payının %69,1'e, kesintili yenilenebilir enerji kaynakların payının ise %61,4'e çıkacağı,
- ✓ Nükleer enerjinin kurulu güç payının %8,4 olacağı,
- ✓ Doğalgaza karışım oranının hidrojenle %12'ye, sentetik metanda %32'ye çıkacağı,
- ✓ Hidrojen ve sentetik metan üretimi için kullanılacak elektrik enerjisi miktarının toplam elektrik tüketiminin %17,6'sına ulaşacağı, öngörülmektedir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI**

Teşekkürler

**Özge Öktem
Ticaret Uzmanı**

**Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü
abtekpazar@ticaret.gov.tr**